



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Veroniky Juříčkové a soudců Jana Kratochvíla (soudce zpravodaj) a Tomáše Langáška ve věci žalobce: **Svaz vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO**, sídlem Žižkova 93, Jihlava, zastoupený JUDr. Oldřichem Chudobou, advokátem, sídlem Při Trati 12, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, sídlem Žižkova 57, Jihlava, **za účasti:** obec Bítovčice, sídlem Bítovčice 124, zastoupená JUDr. Boženou Zmátlovou, advokátkou, sídlem Dvořákova 5, Jihlava, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, č. j. KUJI 36591/2019, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2021, č. j. 31 A 103/2019-233,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobci a žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce je právnickou osobou, dobrovolným sdružením měst a obcí, založenou v roce 1993 za účelem zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod členských měst a obcí sdružených v žalobci. Obec Bítovčice (osoba zúčastněná na řízení, dále též „stěžovatelka“) byla členem žalobce. Její členství skončilo ke dni 1. 1. 2015. Jádrem sporu v nyní projednávané věci jsou nároky stěžovatelky na vypořádání majetku vůči žalobci po vystoupení ze svazku obcí.

[2] Podle čl. 12.4 Stanov Svazu vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO (dále jen „stanovy“) mělo k finančnímu vypořádání mezi svazem a vystoupivším členem dojít na základě smluv. K tomu však mezi žalobcem a stěžovatelkou nedošlo, a proto stěžovatelka zahájila před žalovaným krajským úřadem sporné řízení z veřejnoprávní smlouvy podle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[3] Žalovaný návrhu stěžovatelky rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku částečně vyhověl. Uložil žalobci povinnost předat stěžovatelce vodovodní řad v obci, jak je specifikován v přejímkovém listě č. 1/96 připojeném jako příloha k dohodě o převodu vlastnictví movitého majetku ze dne 30. 12. 1996. Dále žalobci uložil povinnost vydat originály majetkové a provozní evidence předaných vodovodů a kanalizací. A zároveň mu uložil povinnost nahradit stěžovatelce náklady řízení.

[4] Podle žalovaného nárok na vrácení majetku, který stěžovatelka vložila do Svazu vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO, jasně plyne z čl. 12.6 stanov. Žalovaný vyšel z názoru, že stěžovatelka vlastnické právo k vodovodnímu řadu v obci nikdy nepozbyla. Pouze se dočasně vzdala výkonu vlastnického práva ve prospěch žalobce a zůstalo jí holé vlastnictví.

[5] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, které Krajský soud v Brně rozsudkem označeným v záhlaví vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Podle krajského soudu došlo dohodou o převodu movitého majetku ze dne 30. 12. 1996 k převodu vlastnického práva k vodovodnímu řadu na žalobce. V této souvislosti poukázal na skutečnost, že v čl. II dohody je uvedeno, že předmětem dohody je převod vlastnictví z majetku předávajícího (stěžovatelky) do vlastnictví přebírajícího (žalobce). Dohoda zároveň obsahuje prohlášení žalobce, že daný majetek přijímá do svého výhradního vlastnictví. Samotná dohoda nikterak nenaznačuje, že by na žalobce byla převáděna pouze určitá práva a že by mu tedy zůstalo holé vlastnictví. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žalovaný nemohl vydat deklaratorní výrok o předání věci, jejímž vlastníkem byl žalobce. Žalovaný dle krajského soudu pochybil v závěru, že stěžovatelce k vodovodnímu řadu vždy svědčilo vlastnické právo.

[7] Krajský soud dále doplnil, že je v pravomoci žalovaného konstitutivně rozhodnout o vypořádání majetku mezi žalobcem a stěžovatelkou. Musí tak ovšem učinit výrokem, že se konkrétní majetek přikazuje do vlastnictví stěžovatelky.

[8] Krajský soud považoval za nesprávné i stanovení sazby mimosmluvní odměny za úkon právní služby v rámci náhrady nákladů řízení přiznané stěžovatelce. Žalovaný sazbu vypočítal podle § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), s tím, že tarifní hodnotou je hodnota sporného majetku. Pro daný případ však dle krajského soudu platí speciální pravidlo obsažené v § 10 odst. 1 advokátního tarifu, podle něhož při zastupování ve správním řízení, včetně řízení o přestupcích nebo o jiných správních deliktech, se považuje za tarifní hodnotu částka 5 000 Kč.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníků

[9] Stěžovatelka se proti rozsudku krajského soudu bránila kasační stížností. Konkrétně vnesla následující námitky:

1. Rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Krajský soud v odůvodnění rozsudku neuvedl právní normy, na kterých založil své rozhodnutí.
2. Krajský soud nesprávně vyložil bod 12.6 stanov, ze kterého vyplývá přímý nárok obce, která ze svazku vystoupí, na vrácení majetku.
3. Krajský soud nesprávně posoudil otázku vlastnického práva. Stěžovatelka vlastnické právo k vodovodnímu řadu nikdy nepozbyla. Navíc žalobce protokolem ze dne 17. 5. 2019 stěžovatelce vodovodní řad již předal. Zrušení rozhodnutí krajského úřadu je v rozporu s legitimním očekáváním stěžovatelky.
4. Krajský soud nesprávně určil výši nákladů řízení před správním orgánem. V daném případě je tarifní hodnotou výše peněžitého plnění podle § 8 odst. 1 advokátního tarifu, nikoli částka 5 000 Kč podle § 10 odst. 1 advokátního tarifu.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti věcně nevyjádřil. Pouze sdělil, že obdobných řízení vede několik desítek a uvítal by názor Nejvyššího správního soudu na vznesené otázky.

[11] Žalobce práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

Přezkoumatelnost rozsudku

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku krajského soudu. V této souvislosti konstatuje, že rozsudek krajského soudu je srozumitelný a je opřen o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč shledal žalobu důvodnou. Plně tedy vyhovuje požadavkům na přezkoumatelnost stanoveným ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS; nebo rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že nepřezkoumatelnost je objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (např. rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, nebo ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Nepřezkoumatelnost rozsudku nezpůsobuje nesouhlas stěžovatelky s jeho odůvodněním a závěry (viz např. rozsudky NSS ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163).

[13] Z napadeného rozsudku je zřejmé, že se v něm krajský soud zabýval především výkladem jednotlivých ustanovení stanov. S tímto výkladem stěžovatelka rozsáhle v kasační stížnosti polemizuje, což dokládá, že se nejedná o rozsudek nepřezkoumatelný ve výše uvedeném smyslu.

Povaha čl. 12.6 stanov

[14] Podle čl. 12.6 stanov platí, že [v]ystoupí-li obec dle čl. 12.4 písm. a) ze svazku, je svazek povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném, majetek vybudovaný svazkem z podílu obce na nájemném ze svazku či z vlastního rozpočtu obce a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.

[15] Nejvyšší správní soud souhlasí s argumentací stěžovatelky, že z tohoto ustanovení plyne nárok obce na převod tam specifikovaného majetku při vystoupení ze svazku. Ustanovení zakotvuje jednoznačnou a bezpodmínečnou povinnost spolku „vrátit“ mimo jiné majetek, který obec do spolku vložila. Není tedy správný názor krajského soudu, že se nejedná o nárok obce při ukončení členství, ale pouze o návod pro vypořádání majetkové účasti obce ve svazku. Takový závěr je v rozporu s běžným významem slova „povinen“. Krajský soud přitom nijak nezdůvodnil, že by skutečná vůle smluvních stran, tedy obcí, měla být jiná.

[16] Podle § 50 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), jsou podmínky vystoupení ze svazku obcí, včetně vypořádání majetkového podílu, povinnou součástí stanov svazku obcí. Je výsledkem smluvní autonomie obcí, jak si konkrétní podmínky vystoupení ze svazku obcí upraví. V rozsudku ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 As 363/2020-48, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že obce v této otázce mají smluvní volnost. Projev této vůle je nutno respektovat i s odkazem na ústavně zaručené právo obcí na samosprávu. Pokud obce ve stanovách jednoznačně a bezpodmínečně stanovily povinnost svazku vrátit majetek po vystoupení obce ze svazku, nelze dovozovat, že se nejedná o nárok vystoupivší obce.

[17] Z právě uvedeného nicméně nevyplývá, že by rozsudek krajského soudu bylo třeba z tohoto důvodu zrušit pro nezákonnost. Nosným důvodem, pro který krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného, byl chybný závěr žalovaného o vlastnictví sporného vodovodního řádu, přičemž v hodnocení této otázky, jak bude uvedeno níže, se Nejvyšší správní soud s krajským soudem ztotožňuje.

[18] Pro rozhodnutí krajského soudu tak nebyla podstatná povaha nároku podle čl. 12.6 stanov. Podle Nejvyššího správního soudu ze skutečnosti, že toto ustanovení zakládá nárok vystoupivší obce, neplyne, že přímo tímto ustanovením dojde k převodu vlastnictví majetku. Pokud vlastníkem majetku, který má svazek podle tohoto ustanovení vrátit, je svazek, k převodu majetku dojde na základě smlouvy, kterou předvídá čl. 12.4 stanov. Pokud svazek tento svůj závazek převést majetek nesplní, jedná se o porušení jeho povinnosti z této veřejnoprávní smlouvy. Pro řešení těchto sporů je určeno právě sporné řízení podle § 141 správního řádu. V dané věci je tedy klíčovou otázkou, kdo byl vlastníkem vodovodního řádu v době rozhodnutí žalovaného.

Otázka vlastnického práva

pokračování

[19] Jak Nejvyšší správní soud naznačil výše, v otázce vlastnického práva k vodovodnímu řadu se ztotožňuje s názorem krajského soudu.

[20] Stěžovatelka se ve sporném řízení domáhala předání vodovodního řadu. Tento řad dohodou ze dne 30. 12. 1996 převedla do vlastnictví žalobce. Jedná se tedy o majetek žalobce ve smyslu čl. 8.1 stanov. Jako takový má být stěžovateli při vystoupení ze spolku vrácen v souladu s čl. 12.6 stanov. Nejedná se o majetek, který by byl ve vlastnictví stěžovatelky v době, kdy byla členem spolku, jak rozhodl žalovaný. V podrobnostech lze odkázat na odůvodnění rozhodnutí krajského soudu (body 39-42), s nímž stěžovatelka v kasační stížnosti ani nepolemizuje.

[21] Nejvyšší správní soud považuje za irelevantní argumentaci stěžovatelky obsaženou v kasační stížnosti ohledně privatizace majetku v roce 1993. Stěžovatelka nevysvětluje, jaký je vztah těchto skutečností k majetku, který je předmětem sporu. V dané věci nejde o majetek, který měl žalobce nabýt smlouvou s Fondem národního majetku. Vodovodní řad byl do majetku žalobce převeden smlouvou mezi žalobcem a stěžovatelkou ze dne 30. 12. 1996, jak poukázal již krajský soud.

[22] Lze doplnit, že o vlastnictví vodovodního řadu nelze nic dovozovat z použití výrazu „vrátit“ majetek v čl. 12.6 stanov. Za prvé, toto ustanovení řeší otázku, co je svazek povinen učinit po vystoupení obce ze svazku. Neurčuje tedy otázku vlastnictví majetku svazku a nevztahuje se ke způsobu, jakým svazek mohl vlastnické právo nabýt. Za druhé, tento výraz je nutno chápat jako obecné vyjádření, které musí zahrnovat jak majetek, jehož vlastnictví obec převedla na svazek, tak majetek, který pouze vložila do svazku a který zůstal v jejím vlastnictví v souladu s § 38 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „zákon č. 250/2000 Sb.“).

[23] Podle § 38 zákona č. 250/2000 Sb. svazek obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí, a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností. Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. V souladu s tím pak čl. 8.1 stanov upravuje, že svazek hospodaří s vodohospodářským majetkem, ke kterému nabyl vlastnické právo do 31. 12. 2000, a s majetkem, který do něj v souladu s § 38 zákona č. 250/2000 Sb. vložily obce. Čl. 12.6 stanov je poté třeba vyložit tak, že požaduje vrácení obci jak vodohospodářského majetku, jehož vlastnictví na svazek obec převedla před 31. 12. 2000, tak majetku, který do svazku vložila po nabytí účinnosti zákona č. 250/2000 Sb., tedy po 1. 1. 2001, podle § 38 tohoto zákona. Tomuto výkladu nebrání ani znění čl. 12.6 stanov, v němž je užito obecného výrazu „vrátit“, který pokrývá obě tyto situace.

[24] Dále Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že zrušení správního rozhodnutí podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního nemůže představovat porušení legitimního očekávání, neboť jde o zákonem předvídaný postup.

[25] Lze také doplnit, že na zákonnost rozhodnutí žalovaného, potažmo krajského soudu, nemůže mít žádný vliv skutečnost, že žalobce vodovodní řad předal stěžovateli na základě předávacího protokolu ze dne 12. 7. 2019, kterým reagoval na pravomocné rozhodnutí žalovaného. Toto předání vodovodního řadu nastalo až po rozhodnutí žalovaného, nemůže mít tedy vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Zároveň platí, že krajský soud podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního vychází při přezkoumání rozhodnutí ze

skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Není tedy ani vadou, pokud krajský soud k této skutečnosti nepřihlédl.

[26] Nejvyšší správní soud také souhlasí s krajským soudem, že pokud zrušil výrok rozhodnutí žalovaného o předání vodovodního řádu, v návaznosti na to zrušil i výrok o předání dokumentace k tomuto majetku, neboť se jedná o výrok související. Dokumentace, která se týká daného majetku, musí sdílet osud tohoto majetku. Není smysluplné, aby majetek vlastnil a spravoval jeden subjekt, avšak potřebnou dokumentaci vlastnil a spravoval jiný subjekt. Ostatně již žalovaný v tomto ohledu správně uvedl, že dokumentace je příslušenstvím věci hlavní ve smyslu § 510 občanského zákoníku.

[27] Nejvyšší správní soud nicméně musí korigovat názor krajského soudu, že žalovaný může svým konstitutivním rozhodnutím vypořádat majetkové nároky žalobce a stěžovatelky z titulu vystoupení stěžovatelky z žalobce. V daném případě mu totiž žádné ustanovení zákona nedává pravomoc vydat právě takové rozhodnutí.

[28] Podle § 141 odst. 1 správního řádu ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv. Toto obecné ustanovení nezakládá pravomoc správního orgánu ve sporném řízení vydávat libovolná rozhodnutí. Ani z žádného jiného ustanovení právního předpisu nevyplývá pravomoc správního orgánu ve sporném řízení vypořádávat majetek mezi sdružením obcí a obcí, která ze sdružení vystoupila. Tato možnost nevyplývá ani ze stanov.

[29] Podle čl. 12.4 stanov k majetkovému vypořádání má dojít na základě smluv mezi svazem a vystoupivší obcí. Stanovy nikde nezmiňují, že by vlastní vypořádání mohl učinit správní orgán.

[30] Žalovaný má pravomoc rozhodnout spor z veřejnoprávní smlouvy. Pokud je spor veden o podobě smlouvy o vypořádání majetku, kterou mají účastníci uzavřít dle čl. 12.4 stanov, je dána pravomoc žalovaného takový spor rozhodnout. K vypořádání majetku však musí vždy dojít smlouvou, což je jediný způsob, který předvídají stanovy. Brání-li některá ze smluvních stran uzavření smlouvy, žalovaný v takovém případě může rozhodnout o nahrazení prohlášení (projevu) vůle, tj. o povinnosti uzavřít smlouvu (obdobně jako v občanském soudním řízení).

[31] Ke kasační argumentaci stěžovatelky Nejvyšší správní soud také uvádí, že čl. 12.4 stanov explicitně umožňuje uzavření „smluv“ o majetkovém vypořádání. K vypořádání tak nemusí dojít pouze jednou komplexní smlouvou. Není tedy vyloučeno, aby se stěžovatelka domáhala v jednom sporu pouze uzavření smlouvy o převodu vlastnického práva k majetku podle čl. 12.6 stanov. Splnění této povinnosti svazkem není podmíněno splněním žádné povinnosti obcí. Závazky obce vůči svazku podle čl. 12.7 či 12.8 stanov mohou být předmětem jiné smlouvy. Nejde o závazky vzájemně podmíněné a na sobě závislé. V nyní posuzovaném případě se např. obec domáhá vrácení majetku, který na svazek převedla ze svého vlastnictví. Byť v jiném případě může finanční vypořádání s vráceným majetkem souviset, ze stanov nevyplývá, že by se jednalo o vzájemně podmíněné závazky, a tedy by muselo vždy dojít ke komplexnímu vypořádání jedinou smlouvou.

[32] Výše uvedené skutečnosti však nemají vliv na zákonnost napadeného rozsudku krajského soudu, neboť důvod, o který krajský soud opřel zrušení rozhodnutí žalovaného

pokračování

(a sice, že stěžovatelka nebyla v době rozhodnutí žalovaného vlastníkem vodovodního řadu), je správný.

Náklady řízení před správním orgánem

[33] Podle § 8 odst. 1 advokátního tarifu není-li stanoveno jinak, považuje se za tarifní hodnotu výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva v době započetí úkonu právní služby, jichž se právní služba týká. Podle § 10 odst. 1 advokátního tarifu při zastupování ve správním řízení, včetně řízení o přestupcích nebo o jiných správních deliktech, se považuje za tarifní hodnotu částka 5 000 Kč, což odpovídá sazbě mimosmluvní odměny ve výši 1 000 Kč.

[34] Žalovaný náhradu nákladů řízení stěžovatelky vypočítal podle § 8 odst. 1 advokátního tarifu, tedy z částky 3 153 000 Kč, což byla hodnota vodovodního řadu v předávacím listě z roku 1996. Krajský soud byl však názoru, že se má uplatnit speciální ustanovení § 10 odst. 1 advokátního tarifu.

[35] Podle § 79 odst. 3 správního řádu, nestanoví-li zákon jinak, nese účastník řízení své náklady sám. Přitom mezi náklady řízení patří podle odst. 1 téhož ustanovení i odměna za zastupování. V daném případě se jednalo o sporné správní řízení vedené podle § 141 odst. 1 správního řádu, kde zákon obsahuje speciální úpravu pro náhradu nákladů řízení. Podle § 141 odst. 11 správního řádu platí, že *ve sporném řízení přiznává správní orgán účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, může správní orgán náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu správní orgán přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze správního orgánu.*

[36] Mezi účastníky není spor o to, že sporné řízení podle § 141 správního řádu je druhem správního řízení. To nakonec vyplývá ze systematiky správního řádu. Sporné řízení je upraveno v části třetí správního řádu, která obsahuje „Zvláštní ustanovení o správním řízení“.

[37] Advokátní tarif obsahuje speciální ustanovení § 10 odst. 1 pro určení výše mimosmluvní odměny při zastupování ve správním řízení. Z jazykového výkladu tedy vyplývá, že toto ustanovení se aplikuje i na sporné řízení podle § 141 správního řádu, neboť jde o druh správního řízení. Stěžovatelka však namítá, že aplikace tohoto ustanovení na sporná řízení je protiústavní.

[38] Otázkou namítané protiústavnosti konkrétního ustanovení advokátního tarifu (v daném případě snížené odměny v oblasti sociálního zabezpečení) se zabýval rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 10. 11. 2020, č. j. 6 Ads 209/2019-62, kde shrnul i relevantní judikaturu Ústavního soudu. Z tohoto usnesení vyplývají následující principy:

- soudy musejí zachovávat zdrženlivost ve vztahu k regulaci mimosmluvní odměny právnických profesí, včetně advokátů;
- advokátní tarif je založen na paušalizaci případů do určitých větších skupin, což je samo o sobě legitimní;

- přílišné paušalizaci a automatizaci výpočtu odměny advokáta se advokátní tarif brání možností a někde i povinností zvýšit mimosmluvní odměnu podle § 12 advokátního tarifu;
- úprava advokátního tarifu však nesmí být diskriminační. To však nevylučuje všechny možné rozdíly. Normotvůrce se musí vyvarovat libovůle a jím eventuálně zvolená kritéria odlišení musí být alespoň obecně rozumná a objektivizovaná.

[39] Advokátní tarif obsahuje paušální výpočet mimosmluvní odměny advokáta pro všechna správní řízení v citovaném § 10 odst. 1. Je zřejmé, že různá správní řízení jsou různě složitá. Dělicí čáru složitosti nelze vést mezi sporným správním řízením a jinými druhy správního řízení. I běžná správní řízení mohou být velmi komplexní a obtížná. Na druhou stranu i spory z veřejnoprávních smluv mohou být různorodé a jejich složitost různá. Ne vždy se také bude jednat o spory o určitou částku, či penězi ocenitelný majetek, aby bylo možné aplikovat § 8 odst. 1 advokátního tarifu. Jak vysvětlil rozšířený senát v právě citovaném usnesení, paušalizace není sama o sobě problematická.

[40] Podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu u úkonů právní služby mimořádně obtížných, nebo u úkonů právní služby časově náročných lze zvýšit mimosmluvní odměnu až na trojnásobek. Advokátní tarif tedy umožňuje, aby správní orgán rozhodující o náhradě nákladů sporného řízení zohlednil náročnost řízení a v odůvodněných případech odměnu za úkon právní služby zvýšil z 1 000 Kč až na 3 000 Kč.

[41] Nejvyšší správní soud neshledává tento výklad advokátního tarifu ani diskriminační. V případě sporného správního řízení neexistuje jednoduše srovnatelná kategorie nepřiměřeně více odměňovaných advokátů, jak tomu bylo v nálezu ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 4/19, který řešil rozdílné odměňování advokátů ustanovených podle § 29 občanského soudního řádu a podle § 30 odst. 2 občanského soudního řádu, byť v obsahu práce nebyl žádný zásadní rozdíl. V obou situacích advokáti zastupovali osobu v občanském soudním řízení.

[42] V nyní posuzovaném případě se však jedná o rozdíl mezi zastupováním ve sporném správním řízení oproti spornému soudnímu řízení. Byť v konkrétním případě může být předmět sporu obdobný, zůstávají zásadní rozdíly mezi správním a soudním řízením. Soudní řízení má zcela jinou povahu než řízení správní. Jde o více formalizovaný a náročný proces. Není tedy nerozumné, pokud normotvůrce advokátního tarifu mezi správním a soudním řízením rozlišuje. Jde o dvě různé kategorie řízení, jejichž rozlišení je jednoznačné a objektivní.

[43] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil v tom, že se náhrada nákladů odměny zástupce ve sporném správním řízení počítá podle § 10 odst. 1 advokátního tarifu. K tomu lze pouze doplnit, že správní orgán má možnost podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu mimosmluvní odměnu zvýšit až na trojnásobek.

IV. Závěr a náklady řízení

[44] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední soudního řádu správního).

pokračování

[45] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 za použití § 120 soudního řádu správního. Osoba zúčastněná na řízení (stěžovatelka) nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch, a žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší, neboť mu žádné nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu